

**Euroopa Liidu
Nõukogu**

Brüssel, 10. juuli 2023
(OR. en)

10506/1/23
REV 1
PV CONS 29
JAI 831
COMIX 291

PROTOKOLLI KAVAND
EUROOPA LIIDU NÕUKOGU
(justiits- ja siseküsimused)
8. ja 9. juuni 2023

SISUKORD

Lk

SISEKÜSIMUSED

1. Päevakorra vastuvõtmine..... 5
2. A-punktide heakskiitmine
 - a) Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri..... 5
 - b) Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri..... 6

SCHENGENI ALA POLIITILINE JUHTIMINE („SCHENGENI NÕUKOGU“)

Muu kui seadusandlik tegevus

3. Schengeni ala: üldinfo 6
4. Viisapoliitika: viisavabaduse seire 6

MUUD SISEKÜSIMUSED

Seadusandlikud arutelud

5. Varjupaiga- ja rändehalduse määrus..... 7
6. Varjupaigamenetluse määrus..... 7
7. Muud küsimused..... 7
Menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud

Muu kui seadusandlik tegevus

8. Julgeolekuprobleemidega võitlemine: luuretegevuse nõuandekogu hinnang 8
9. Võitlus vägivaldse äärmusluse ja terrorismiga 8
10. Tõhusa õiguskaitse eesmärgil andmete juurdepääs / „pimedas ekslemine“ 8
11. Venemaa agressioon Ukraina vastu 8
 - a) Mõju sisejulgeolekule
 - b) Sõja eest põgenevate inimeste ajutine kaitse
12. Rände välismõõde, sealhulgas olukord Tuneesias 8

13.	Järeldused, milles käsitletakse kogu ühiskonna vastupanuvõime tugevdamist elanikkonnakaitse kontekstis, sealhulgas valmisolekut keemilisteks, bioloogilisteks, radioloogilisteks ja tuumaohutudeks	8
14.	Muud küsimused.....	8
a)	Brdo protsessi ministrite kohtumine, Portorož, 3.–4. aprill 2023	
b)	ELi ja USA ministrite kohtumine justiits- ja siseküsimustes (Stockholm, 20.–21. juuni 2023)	
c)	Järgmise eesistujariigi tööprogramm	

JUSTIITSKÜSIMUSED

Seadusandlikud arutelud

15.	Direktiiv üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide kohta („vaigistuskaebuste vastane direktiiv“).....	9
16.	Direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset.....	9
17.	Direktiiv, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist	9
18.	Direktiiv liidu piiravate meetmete rikkumisega seotud kuritegude ja karistuste määratlemise kohta	9
19.	Direktiiv vara tagasivõtmise ja konfiskeerimise kohta.....	10
20.	Muud küsimused.....	10
	Menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud	

Muu kui seadusandlik tegevus

21.	Euroopa Prokuratuur.....	10
22.	Venemaa agressioon Ukraina vastu: ELi piiravate meetmete rikkumise uurimine ja süüdistuste esitamine	10
23.	Organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse õigusaspektid: tõhus uurimine ja põhiõigused	10
24.	Järeldused LGBTI-inimeste turvalisuse kohta Euroopa Liidus.....	10
25.	ELi ühinemine Euroopa inimõiguste konventsiooniga	10

26. Muud küsimused.....	10
a) ELi ja USA ministrite kohtumine justiits- ja siseküsimustes (Stockholm, 20.–21. juuni 2023)	
b) Euroopa Nõukogu riikide justiitsministrite konverents (Riia, 11. september 2023)	
c) Isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele	
i) Jaapanit puudutava kaitse piisavuse otsuse läbivaatamine	
ii) Käimasolev töö ELi-USA andmekaitseraamistikuga	
d) 2023. aasta ELi õigusemõistmise tulemustabel	
e) Diplomaatiline konverents vastastikuse õigusabi konventsiooni vastuvõtmiseks, Ljubljana, 15.–26. mai 2023	
f) Järgmise eesistujariigi tööprogramm	
LISA – Nõukogu istungi protokollide kantavad avaldused.....	12

NELJAPÄEV, 8. JUUNI 2023

SISEKÜSIMUSED

1. Päevakorra vastuvõtmine

Nõukogu võttis vastu dokumendis 9917/23 esitatud päevakorra.

2. A-punktide heakskiitmine

a) **Muu kui seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri** 9918/23

Nõukogu võttis vastu kõik eespool nimetatud dokumendis loetletud A-punktid, sealhulgas kõik vastuvõtmiseks esitatud keelelisi parandusi sisaldavad COR- ja REV-dokumendid. Nimetatud punktidega seotud avaldused on esitatud *addendum*'is.

Alltoodud punktide puhul on dokumendid järgmised.

Üldasjad

10. Nõukogu otsus, millega antakse luba alustada läbirääkimisi Ühendkuningriigiga konkurentsialase koostöö- ja teabevahetuse üle
Vastuvõtmine
heaks kiidetud COREPER II poolt 7. juunil 2023
- ☐ 9471/23 + COR 1
+ ADD 1
9466/23
+ ADD 1
+ ADD 1 COR 1
+ ADD 2
+ ADD 2 COR 1
UK

Välisasjad

13. Nõukogu otsus piirkondliku nõuande- ja koordineerimisüksuse loomist ja tegevust käsitleva Euroopa Liidu ja Mauritaania Islamivabariigi valitsuse vahelise lepingu liidu nimel allkirjastamise ja sõlmimise kohta
Vastuvõtmine
heaks kiidetud COREPER II poolt 7. juunil 2023
- 7858/23 + COR 1
6951/23
6952/23
CORLX

- b) **Seadusandliku tegevusega seonduv nimekiri** (avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

9919/23

Üldasjad

1. **Euroopa Kohtu põhikiri**

Üldine lähenemisviis

heaks kiidetud COREPER II poolt 31. mail 2023

 9742/23
JUR
COUR

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis määruse eelnõu suhtes, millega muudetakse protokoll nr 3 Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohta (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikkel 281).

Justiits- ja siseküsimused

2. **Ühtse loa direktiivi läbivaatamine**

Üldine lähenemisviis

heaks kiidetud COREPER II poolt 24. mail 2023

  9371/1/23 REV 1
+ REV 1 ADD 1
9474/23
MIGR

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis ühtse loa direktiivi eelnõu suhtes (muudetud) (õiguslik alus: ELi toimimise lepingu artikli 79 lõige 2). Lisas on esitatud Ungari avaldus.

SCHENGENI ALA POLIITILINE JUHTIMINE („SCHENGENI NÕUKOGU“)

Muu kui seadusandlik tegevus

3. Schengeni ala: üldinfo
Arvamuste vahetus

9504/23
10059/23

4. Viisapoliitika: viisavabaduse seire
Arvamuste vahetus

9508/23
10099/23

MUUD SISEKÜSIMUSED

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

5. Varjupaiga- ja rändehalduse määrus¹

 10084/23

Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kavandatud varjupaiga- ja rändehalduse määruse suhtes kokku üldises lähenemisviisis, mis on esitatud dokumendis 10443/23. Bulgaaria, Iirimaa, Malta, Tšehhi ja Ungari avaldused ning Iirimaa, Luksemburgi, Portugali ja Saksamaa ühisavaldus on esitatud lisas. Poola ei olnud menetlusviisi ja dokumendis kavandatud sätetega nõus.

6. Varjupaigamenetluse määrus¹

 10083/23

Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kavandatud varjupaigamenetluse määruse suhtes kokku üldises lähenemisviisis, mis on esitatud dokumendis 10444/23. Bulgaaria, Iirimaa, Malta, Tšehhi ja Ungari avaldused ning Iirimaa, Luksemburgi, Portugali ja Saksamaa ühisavaldus on esitatud lisas. Poola ei olnud menetlusviisi ja dokumendis kavandatud sätetega nõus.

7. Muud küsimused

9877/23

Menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud

Teave eesistujariigilt

Nõukogu võttis teadmiseks eesistujariigi esitatud ülevaate erinevate seadusandlike ettepanekute seisu kohta.

¹ Erandkorras Schengeni lepinguga ühinenud riikide osavõtul.

Muu kui seadusandlik tegevus

8.	Julgeolekuprobleemidega võitlemine: luuretegevuse nõuandekogu hinnang ¹²
<i>Terrorismivastase võitluse rühma esimehe ettekanne</i>		
9.	Vägivaldse äärmusluse ja terrorismi vastu võitlemine ^{1 2}
<i>Arvamuste vahetus</i>		9425/23
10.	Tõhusa õiguskaitse eesmärgil andmete juurdepääs / „pimedas ekslemine“ ³
<i>Ülevaade olukorrast</i>		9369/23
11.	Venemaa agressioon Ukraina vastu ⁴
a) Mõju sisejulgeolekule
b) Sõja eest põgenevate inimeste ajutine kaitse
<i>Ülevaade olukorrast</i>		9334/23
12.	Rände välismõõde, sealhulgas olukord Tuneesias ¹⁵
<i>Ülevaade olukorrast</i>		
13.	Järeldused, milles käsitletakse kogu ühiskonna vastupanuvõime tugevdamist elanikkonnakaitse kontekstis, sealhulgas valmisolekut keemilisteks, bioloogilisteks, radioloogilisteks ja tuumaohutudeks
<i>Heakskiitmine</i>		9798/23
14.	Muud küsimused
a) Brdo protsessi ministrite kohtumine, Portorož, 3.–4. aprill 2023
<i>Teave Sloveenialt</i>
b) ELi ja USA ministrite kohtumine justiits- ja siseküsimustes (Stockholm, 20.–21. juuni 2023)
<i>Teave eesistujariigilt</i>
c) Järgmise eesistujariigi tööprogramm
<i>Hispaania ettekanne</i>		9843/23
9336/23

² Selle punkti arutamisele olid kutsutud ELi amet Europol ja terrorismivastase võitluse rühma esimees.

³ Selle punkti arutamisele olid kutsutud ELi ametid Europol ja Eurojust.

⁴ Selle punkti arutamisele olid kutsutud ELi ametid Europol, Eurojust, EUAA ja Frontex.

⁵ Selle punkti arutamisele olid kutsutud ELi ametid Frontex ja EUAA.

REEDE, 9. JUUNI 2023

JUSTITISKÜSIMUSED

Seadusandlikud arutelud

(Avalik arutelu vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 16 lõikele 8)

15. **Direktiiv üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide kohta („vaigistuskaebuste vastane direktiiv“)** 9263/23
Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis direktiivi ettepaneku suhtes. Lisas on esitatud Ungari avaldus.

16. **Direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset** 9313/23
Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis direktiivi ettepaneku suhtes.

17. **Direktiiv, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist** 9305/23 + ADD 1-2
Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis direktiivi ettepaneku suhtes. Bulgaaria, Poola ja Ungari avaldused ning Belgia, Itaalia, Kreeka ja Luksemburgi ning Eesti ja Tšehhi ühisavaldused on esitatud lisas.

18. **Direktiiv liidu piiravate meetmete rikkumisega seotud kuritegude ja karistuste määratlemise kohta** 9312/23
Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis direktiivi ettepaneku suhtes.

19. **Direktiiv vara tagasivõtmise ja konfiskeerimise kohta** 9314/23
Üldine lähenemisviis

Nõukogu leppis kokku üldises lähenemisviisis direktiivi ettepaneku suhtes.

20. **Muud küsimused** 9877/23
Menetluses olevad seadusandlikud ettepanekud
Teave eesistujariigilt

Nõukogu võttis teadmiseks eesistujariigi esitatud teabe õigusvaldkonna eri seadusandlike ettepanekute menetlemise seisu kohta.

Muu kui seadusandlik tegevus

21. Euroopa Prokuratuur⁶ 7065/23
Ülevaade olukorrast
22. Venemaa agressioon Ukraina vastu: ELi piiravate meetmete rikkumise uurimine ja süüdistuste esitamine³ 9315/23
Arvamuste vahetus
23. Organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse õigusaspektid: tõhus uurimine ja põhiõigused³ 9720/23
Arvamuste vahetus
24. Järeldused LGBTI-inimeste turvalisuse kohta Euroopa Liidus 9656/1/23 REV 1
Heakskiitmine
25. ELi ühinemine Euroopa inimõiguste konventsiooniga 9292/23
Ülevaade olukorrast
26. Muud küsimused
- a) ELi ja USA ministrite kohtumine justiits- ja siseküsimustes (Stockholm, 20.–21. juuni 2023) 9336/23
Teave eesistujariigilt
- b) Euroopa Nõukogu riikide justiitsministrite konverents (Riia, 11. september 2023) 9861/23
Teave Lätilt

⁶ Selle punkti arutamisele oli kutsutud Euroopa peaprokurör.

- c) Isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele
 - i) Jaapanit puudutava kaitse piisavuse otsuse läbivaatamine
 - ii) Käimasolev töö ELi-USA andmekaitseraamistikuga
Teave komisjonilt
- d) 2023. aasta ELi õigusemõistmise tulemustabel
Teave komisjonilt
- e) Diplomaatiline konverents vastastikuse õigusabi konventsiooni vastuvõtmiseks
(Ljubljana, 15.–26. mai 2023)
Teave Sloveenialt
- f) Järgmise eesistujariigi tööprogramm
Hispaania ettekanne

10061/1/23 REV 1

Esimene lugemine

Piiratud koosseisus käsitletav punkt

Komisjoni ettepanekul põhinev päevakorrapunkt

Avaldused dokumendis 9917/23 esitatud seadusandliku tegevusega seotud B-punktide juurde

B-punkti 5 juurde: **Varjupaiga- ja rändehalduse määrus**
Üldine lähenemisviis

B-punkti 6 juurde: **Varjupaigamenetluse määrus**
Üldine lähenemisviis

BULGAARIA AVALDUS

„Bulgaaria soovib kinnitada oma pühendumust ühistele jõupingutustele rände- ja varjupaigaleppe üle peetavate läbirääkimiste lõpuleviimiseks. Oleme juba astunud sammu edasi, rakendades varjupaiga, tagasisaatmise, piirihalduse ja rahvusvahelise koostöö valdkonnas katseprojekti, mis toob kaasa mõned muudatused riiklikes tavades ja õigusaktides. Bulgaaria näitas oma soovi selle leppega edasi liikuda ka seeläbi, et toetas üldisi lähenemisviise taustakontrolli määruse ja Eurodaci määruse suhtes.

Usume, et uus varjupaigasüsteem peaks võimaldama täieulatuslikku ja struktureeritud ühist reageerimist Euroopa tasandil, tagades samal ajal tasakaalu solidaarsuse ja vastutuse vahel. Süsteem peaks olema operatiivselt toimiv, õiglane ja lihtne. Arvesse tuleks võtta liikmesriikide õigustatud muret seoses nende geograafilise asukohaga ning kõige suurema surve all olevad liikmesriigid ei tohiks kanda täiendavat ja ebaproportsionaalset koormust. Seoses varjupaigamenetluse määruse ettepanekuga on meil endiselt kahtlusi seoses piirimenetlustega, mis on seotud piisava suutlikkuseosas esitatud arvudega ja väljendi „luba siseneda“ kasutamisega. Varjupaiga- ja rändehalduse määruse ettepaneku puhul soovib Bulgaaria, et ELi ühine reageerimine oleks ette nähtud ka rändesurve ohu olukordade puhul. Usume, et ELi huvides on toetada kõige suurema surve all olevate liikmesriikide piirikaitset, et ennetada rändekriisi. Täiendavaid jõupingutusi on vaja ka selleks, et määrata kindlaks õiged ajavahemikud vastutuse lõpetamiseks ja üleviimiseks, et saavutada õige tasakaal solidaarsuse ja vastutuse vahel.

Kuigi Bulgaaria tunnistab reformi jätkamise tähtsust, ei saa ta läbirääkimiste praeguses etapis nõustuda eesistujariigi esitatud varjupaiga- ja rändehalduse määruse ning varjupaigamenetluse määruse kompromisstekstidega ning hoidub hääletamisest.

Lisaks tuletab Bulgaaria meelde oma tundlikkust seoses sooga seotud mõistete kasutamisega varjupaigamenetluse määruses, võttes arvesse Bulgaaria Vabariigi konstitutsioonikohtu otsust.“

TŠEHHI VABARIIGI AVALDUS

„Tšehhi Vabariik hindab kõrgelt eesistujariigi Rootsi jõupingutusi pidada läbirääkimisi, et saavutada kompromiss Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepaneku suhtes, mis käsitleb varjupaiga- ja rändehaldust ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ ja kavandatud määrust (EL) XXX/XXX [Varjupaiga- ja Rändefond] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse muudetud ettepaneku suhtes, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL, tuginedes samal ajal Tšehhi eesistumise ajal välja töötatud kontseptsioonile.

Viidates Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (mis käsitleb varjupaiga- ja rändehaldust ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ ja kavandatud määrust (EL) XXX/XXX [Varjupaiga- ja Rändefond]) ettepaneku artikli 7b punkti 1 alapunktile ba , tervitab Tšehhi Vabariik asjaolu, et kooskõlas selle sättega võetakse täielikult arvesse survet, mis tuleneb ukrainlaste viibimisest Tšehhi Vabariigis, nii et Tšehhi Vabariik vabastatakse solidaarsuse pakkumisest teistele liikmesriikidele seni, kuni see surve püsib, tunnistades, et Tšehhi Vabariik on võtnud vastu kõige rohkem Ukraina sõja eest põgenevaid inimesi elaniku kohta.

Lisaks, viidates Euroopa Ülemkogu 9. veebruari 2023. aasta järeldustele, väljendab Tšehhi Vabariik heameelt selle üle, et Euroopa Komisjon käivitab varsti üleskutse anda täiendavat rahalist toetust surve all olevatele liikmesriikidele, eelkõige neile, kes kannavad Ukrainast põgenenud pagulaste meditsiini-, haridus- ja elamiskulude puhul kõige suuremat koormust.“

UNGARI AVALDUS

„Ungari on jätkuvalt pühendunud Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimisele, kuid usume, et vastuvõetavaks lahenduseks saab olla ainult süsteem, mis minimeerib ja lõppkokkuvõttes kõrvaldab ebaseadusliku rände stiimulid ning mille eesmärk on vältida varjupaigasüsteemi kuritarvitada soovivate isikute sisenemist Euroopa Liitu.

Sellise süsteemi väljatöötamiseks on oluline leida tasakaal vastutuse ja solidaarsuse vahel, kuid me usume, et seda tasakaalu ei ole nendes kahes määruse eelnõus saavutatud.

Hoolimata asjaolust, et Ungari ei ole ebaseadusliku rände seisukohast kõige suurema surve all olev liikmesriik, vastutab ta kui märkimisväärse välispiiriga liikmesriik siiski Euroopa Liidule avalduva rändesurve kaotamise eest. Lisaks sellele vastutusele kohustaks praegune varjupaigamenetluse määruse eelnõu Ungarit tagama piirimenetluste läbiviimiseks teistest liikmesriikidest palju suurema suutlikkuse, mis on meie geograafilist asukohta arvestades ebaõiglane ja ebarealistlik.

Alates 2015. aastast on Ungari kooskõlas Schengeni *acquis*'st tulenevate kohustustega võtnud kohustuse kaitsta Euroopa Liidu välispiire ilma ELi toetuseta, ka neid jõupingutusi tuleks tunnustada solidaarsuse vormina.

Kavandatavas uues õigusraamistikus seevastu ei peeta liikmesriikide eelarvest Euroopa Liidu välispiiride kaitseks kulutatud vahendeid solidaarsuseks, vaid kehtestatakse selle asemel lisakohustused nii teistele liikmesriikidele solidaarsuse pakkumise osas kui ka vastutuse osas ebaseadusliku rände peatamise eest.

Kooskõlas meie järjekindla seisukohaga ei saa Ungari toetada rändajate kohustuslikul jaotamisel põhineva solidaarsusmehhanismi loomist ega ole seetõttu nõus vastutuse rakendamise erandite kui solidaarsusraamistiku kohustusliku elemendi kasutuselevõttuga.

Oleme endiselt kindlalt veendunud vajaduses töötada välja süsteem, mille eesmärk on tegeleda ebaseadusliku rände algpõhjustega ja peatada see nähtus juba väljaspool Euroopa Liitu, võimalikult lähedal päritoluriikidele.

Oleme seisukohal, et kumbki kahest määruse eelnõust ei suuda saavutada eespool nimetatud eesmärke ja looks ebaseadusliku rände jaoks üksnes täiendavaid tõmbetegureid, mis muudaks võimatuks turvalise kolmanda riigi kontseptsiooni potentsiaali ärakasutamise.

Võttes arvesse eespool nimetatud põhjuseid, ei ole Ungaril võimalik varjupaiga- ja rändehalduse määruse eelnõu ning varjupaigamenetluse määruse eelnõu üldise lähenemisviisiga nõustuda.“

IIRIMAA AVALDUS

„Iirimaa tervitab varjupaiga- ja rändehalduse määruse ning varjupaigamenetluse määruse suhtes kavandatud üldisi lähenemisviise ning võib kompromissi vaimus mõlemat toetada.

Need meetmed on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 78 lõikega 2 ja artikli 79 lõikega 2 ning kuna need artiklid kuuluvad Euroopa Liidu toimimise lepingu kolmanda osa V jaotisesse, kohaldatakse ELi lepingu ja ELi toimimise lepingu protokoll nr 21. Protokoll nr 21 kohaselt on Iirimaaal õigus kolme kuu jooksul alates ettepaneku nõukogule esitamisest või mis tahes ajal pärast meetmete vastuvõtmist teatada, et ta soovib nendes osaleda.

Iirimaa ei kasutanud ettepanekute esitamise ajal õigust ettepanekutega ühineda, kuid on läbirääkimistes aktiivselt osalenud. Eelkõige on Iirimaa püüdnud käsitleda muutuva geomeetriaga seotud küsimusi ja ettepanekutes esinevaid viiteid meetmetele, milles Iirimaa ei osale.

Sellised viited ei saa tekitada Iirimaaale positiivset kohustust rakendada meetmeid, milles Iirimaa ei osale. Selleks et muuta tekst selgemaks seoses Iirimaa mitteosalemisega teatavates alusmeetmetes, esitas Iirimaa ettepaneku teha varjupaiga- ja rändehalduse määruses ning varjupaigamenetluse määruses mitu väiksemat sihipärast tehnilist muudatust.

Läbirääkimiste intensiivsuse ja tempo tõttu ei ole kahjuks osutunud võimalikuks tagada väiksemate muudatuste tegemine enne varjupaiga- ja rändehalduse määruse ning varjupaigamenetluse määruse suhtes üldise lähenemisviisi kokkuleppimist.

Iirimaa mõistab ja tervitab asjaolu, et eesistujariik on võtnud kohustuse käsitleda laiemat muutuva geomeetria küsimust, samuti Iirimaa taotlust teha läbirääkimiste hilisemas etapis väike arv tehnilisi muudatusi, et kajastada meie seisukohta. Kuigi Iirimaa oleks eelistanud, et meie konkreetseid probleeme käsitletak enne üldisi lähenemisviise, jagame me eesistujariigi püüdlusi ning kompromissi saavutamise huvides nõustub Iirimaa eesistujariigi lähenemisviisiga.“

MALTA AVALDUS

„Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reform on endiselt väga oluline, et tagada koormuse õiglane jagunemine ja tõhus solidaarsus. Kuigi Malta on tänulik tehtud jõupingutuste eest, on Malta seisukohal, et viimane kompromiss varjupaiga- ja rändealduse määruse ning varjupaigamenetluse määruse osas ei taga vajalikku tasakaalu.

Maltal kui erilise haavatavusega väikesaarest liikmesriigil on juba praegu kehtiva *acquis*’ tõttu märkimisväärne koormus ning reformiga ette nähtud menetlused suurendavad veelgi vastutust, hõlmates kohustuslikke piirimenetlusi ja kohustuste tihedamat ajakava, samal ajal kui solidaarsusmehhanism on endiselt paindlik ega anna vajalikku kindlust, et tuvastatud vajadused täielikult täidetakse.

Seetõttu hoidub Malta hääletamisest varjupaiga- ja rändealduse määrust ning varjupaigamenetluse määrust käsitleva üldise lähenemisviisi üle nende praegusel kujul.“

IIRIMAA, LUKSEMBURGI, PORTUGALI JA SAKSAMAA ÜHISAVALDUS

„Iirimaa, Luksemburg, Portugal ja Saksamaa tänavad nõukogu eesistujariiki tehtud töö eest, mis pärast äärmiselt keerulisi läbirääkimisi võimaldas ELi siseministrite nõukogul jõuda varjupaigamenetluse määruse ning varjupaiga- ja rändealduse määruse ettepanekute suhtes üldise lähenemisviisini.

Iirimaa, Luksemburg, Portugal ja Saksamaa juhivad tähelepanu sellele, et piirimenetluse erandid alaealistele ja nende pereliikmetele on meie jaoks endiselt väga olulised. Me jätkame selle seisukoha toetamist kolmepoolsetel läbirääkimistel.“

B-punkti 15 juurde:

**Direktiiv üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide kohta
(„vaigistuskaebuste vastane direktiiv“)**
Üldine lähenemisviis

UNGARI AVALDUS

„Ungari on pühendunud väljendusvabaduse kaitsmisele. Seetõttu toetame kavandatava direktiivi eesmärke. Eelkõige seetõttu, et sellega tagatakse, et kättesaadavate vahendite valik üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide vastu on võimalikult lai. Seetõttu saame kompromissi vaimus eesistujariigi pakutud üldist lähenemisviisi toetada. Jääme siiski seisukohale, et „piiriülese mõju“ nõuetekohane määratlemine objektiivsetel alustel on oluline, et tagada õiguskindlus ja muuta menetlused prognoositavamaks nii osalevate poolte kui ka õigusala töötajate jaoks. Sellise määratluse väljajätmine võib kaasa tuua tõlgendusi, mis ei ole ettepanekuga taotletavate eesmärkidega kooskõlas.“

B-punkti 17
juurde:

**Direktiiv, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla
tõkestamist**
Üldine lähenemisviis

BULGAARIA AVALDUS

Bulgaaria Vabariigi arvates on väga tähtis edendada ja kaitsta põhivabadusi, mille oluline osa on naiste ja meeste võrdõiguslikkus. Oleme nii praegu kui ka edaspidi truud Euroopa Liidu põhimõtetele ja väärtustele, mis on sätestatud aluslepingutes.

Bulgaaria Vabariik on kindlalt pühendunud võitlusele koduvägivalla ja naistevastase vägivalla vastu. Bulgaaria valitsus ja kodanikuühiskond tegelevad aktiivselt selliste vägivallavormide ennetamisega ning nende ohvrite kaitsmise ja toetamisega. Leiame, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanek, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist (edaspidi „direktiiv“), on oluline verstapost naiste- ja tütarlastevastase vägivalla tõkestamisel, ohvrite kaitsmisel ja õigusrikkujate karistamisel ja et see toetab ELi liikmesriike oma siseriiklike õigusaktide edendamisel.

Vaatamata sellele võttis Bulgaaria Vabariigi Konstitutsioonikohus 2018. aastal vastu otsuse, milles märgiti, et Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja tõkestamise konventsioonis (Istanbuli konventsioon) edendatakse õiguslikke mõisteid, mille eesmärk on eristada sugu kui bioloogilist kategooriat (mehed ja naised, inglise keeles „sex“) ning sugu kui sotsiaalset konstruktsiooni (inglise keeles „gender“).

2021. aastal võttis konstitutsioonikohus vastu veel ühe otsuse, milles selgitati, et põhiseaduses kasutatud mõistet „sugu“ (inglise keeles „sex“) saab käsitada üksnes selle bioloogilises tähenduses.

Eespool nimetatud otsuseid silmas pidades märgib Bulgaaria Vabariik, et ta tõlgendab direktiivis kasutatud mõistet „gender“ ja kõiki selle põhjal tuletatud mõisteid selliselt, et need hõlmavad üksnes mees- ja naissugu nende bioloogilises tähenduses. Bulgaaria Vabariik teatab samuti, et ta ei aktsepteeri Istanbuli konventsioonis esitatud soo („gender“) määratlust ega sellel põhinevat lähenemisviisi. Need mõisted on meie arvates vastuolus Bulgaaria põhiseaduses esitatud peamiste põhimõtete ja soo binaarse käsitlemisega.

Bulgaaria Vabariik aktsepteerib direktiivi tekstis termini „gender“ puhul ainult bulgaariakeelset tõlget „пол“.

UNGARI AVALDUS

„Ungarile valmistab muret naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist käsitleva direktiivi ettepaneku õiguslik alus. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 83 sätestatakse, et „Euroopa Parlament ja nõukogu võivad seadusandliku tavamenetluse kohaselt direktiivide abil kehtestada miinimumeeskirjad kuritegude ja karistuste määratlemiseks eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide puhul tulenevalt nende kuritegude olemusest või mõjust või erivajadusest võidelda nende vastu ühistel alustel.“ Selles artiklis hõlmatakse arvutikuriteod nn ELi kuritegude loeteluga. Seda ei saa siiski tõlgendada nii, et nimetatud artikliga kehtestatud seadusandlikud volitused võimaldaksid ühtlustada kõik internetis või arvutite abil toime pandud kuriteod.“

Lisaks tunnustab ja edendab Ungari naiste ja meeste võrdõiguslikkust kooskõlas Ungari põhiseaduse, Euroopa Liidu esmaste õigusaktide, põhimõtete ja väärtuste ning rahvusvahelisest õigusest tulenevate kohustuste ja põhimõtetega. Naiste ja meeste võrdõiguslikkus on Euroopa Liidu aluslepingutes sätestatud põhiväärtus. Kooskõlas aluslepingute ja oma siseriiklike õigusaktidega tõlgendab Ungari naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist käsitlevas direktiivis ingliskeelset terminit „gender“ samamoodi nagu terminit „sex“.

POOLA AVALDUS

„Poola austab täielikult naiste ja meeste õigust võrdsele kohtlemisele ning on järjekindlalt pühendunud sellele, et kaotada naistevastase vägivalla ja perevägivalla kõik vormid ning tugevdada ohvrite kaitset. Samal ajal ei toeta Poola üldise lähenemisviisi vastuvõtmist naistevastase vägivalla ja perevägivalla vastast võitlust käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi kogu eelnõu suhtes selle praeguses sõnastuses ja praegu kasutatava menetluse kohaselt.

Võttes arvesse nõukogu õigustalituse arvamust, leiab Poola valitsus, et eespool nimetatud direktiivi eelnõu vastuvõtmiseks oleks asjakohane menetlus võtta kõigepealt vastu nõukogu otsus ELi kuriteoliikide loetelu laiendamise kohta ELi toimimise lepingu artikli 83 lõike 1 kolmandas lõigus sätestatud menetluse kohaselt. Kavandatud ühtlustamine hõlmab kuritegusid, mida on raske sellesse rühma liigitada. Kõiki ettepanekus nimetatud kuritegusid ei saa kindlasti liigitada niisuguste mõistete alla nagu „naiste ja laste seksuaalne ärakasutamine“ või „küberkuritegevus“.

Lisaks tuleks meelde tuletada, et katse laiendada ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 sätestatud kuriteoliikide loetelu selliselt, et see hõlmaks uue kuriteo määratlusena „vaenukõnet“, nagu on ette nähtud nõukogu otsuse eelnõus COM (2021) 777, ei osutunud edukaks. Euroopa Liidu õiguses ei kasutata vaenukuriteo määratlust ja kavandatavat artiklit 10 võib käsitada kui võimalust aluslepingus ette nähtud ühehäälsusest kõrvalehoidmiseks, mis kinnitab taas väiteid, et kõnealuse direktiivi eelnõu õiguslik alus ei ole õige.

Samal ajal tuleb märkida, et Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 ja artikli 3 lõikes 3, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 10 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 23 viidatakse sõnaselgelt naiste ja meeste võrdõiguslikkusele ning neis ei kasutata ingliskeelset mõistet „gender“, vaid „sex“. Mõiste „gender“ ei ole liidu esmases õiguses määratletud ning seega on see liikmesriikide jaoks ebamäärane ja mitmeti mõistetav. Seetõttu jätab Poola endale õiguse tõlgendada ettepaneku tekstis kasutatud mõistet „gender“ identsena Euroopa Liidu õiguses kasutatud selge ja üheselt mõistetava mõistega „sex“.

Poola arvates on see algatus järjekordne näide selle kohta, kuidas proovitakse rikkuda ühehäälsuse nõuet ning püütakse laiendada ELi pädevust ilma Euroopa Liidu aluslepinguid muutmata. Poola mõistab niisuguse praktika kindlalt hukka. Sellest tulenevalt püüab Poola juhul, kui direktiiv vastu võetakse, kõrvaldada talle direktiivist tulenevad kohustused asjakohaste riiklike mehhanismide abil, mis seisnevad Euroopa Liidu aluslepingute nõukogu- ja Euroopa Parlamendi poolse tõlgenduse põhiseaduslikkuse kontrollimises, arvestades seda, et Poola on jäetud ilma võimalusest mitte nõustuda vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõike 1 kolmandas lõigus sätestatud ühehäälsuse menetlusele. Poola leiab seetõttu, et sellise tegevusega ületavad Euroopa Liidu institutsioonid oma pädevuse piire ning see ei saa olla liikmesriikidele siduv.“

BELGIA, ITAALIA, KREEKA JA LUKSEMBURGI ÜHISAVALDUS

„COREPERi koosoleku ja nõukogu istungi protokollil kantav Belgia, Itaalia, Kreeka ja Luksemburgi ühisavaldus üldise lähenemisviisi kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepaneku suhtes, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist

Belgia, Itaalia, Kreeka ja Luksemburg toetavad kindlalt Euroopa Komisjoni direktiivi ettepanekut, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist. Sooline vägivald ja eelkõige seksuaalne vägivald tõsine probleem, millega tuleb tegelda ühiselt. Seda liiki vägivald on meie ühiskonnas nii juurdunud, et riigi tasandil reageerimine, mis kogu Euroopas üldlevinud, ei ole enam piisav. Arvud on endiselt murettekitavad ja nüüd on vaja võtta ühismeetmeid.

Samuti toetame eesistujariigi kompromissteksti, et saavutada justiits- ja siseküsimuste nõukogu 9. juuni 2023. aasta istungil üldine lähenemisviis.

Siiski peame äärmiselt kahetsusväärseks poliitiliste ambitsioonide puudumist vägistamise kuriteo kriminaliseerimisel. Eelkõige ei jaga me mitme liikmesriigi analüüsi selle kohta, et aluslepingutes sätestatud õiguslik alus ei ole piisav, et kehtestada vägistamise kuritegu käsitlevad miinimumnormid.

Nõukogu õigustalitus märkis oma arvamuses, et „nõukogu võiks [...] toetada õigusliku aluse ulatuslikumat tõlgendamist seoses naiste ja laste seksuaalse ärakasutamise mõistega, tuginedes kahele [...] aspektile: i) sidesõna „ning“ kasutamine ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 esitatud kuriteoliigi kirjeldamisel ning ii) asjaolu, et laste seksuaalset kuritarvitamist ja seksuaalset ärakasutamist käsitlevas direktiivis on „laste seksuaalse ärakasutamise“ õiguslikku alust tõlgendatud mõnevõrra laialt ja kasutatud selleks, et kehtestada miinimumnormid kuritegudele, mille puhul ärakasutamiselementi esineb vähem, kuid mille keskmes on pigem vägivalla kasutamine seksuaalse kuritarvitamise vormina.“ Ühiskonna ülesehitus on selline, et naiseks või lapseks olemine muudab isiku kahtlemata seksuaalse vägivalla suhtes kaitsetumaks ja nende haavatavust väärkohtlemise ees võib eeldada. Selline lähenemisviis võimaldab kasutada samasugust arutluskäiku kui laste seksuaalset kuritarvitamist käsitleva direktiivi artikli 3 lõike 5 punktis iii.

Arvestades soolise vägivalla murettekitavat arengut viimastel aastakümnetel, ei vähene seda liiki kuriteod tõenäoliselt märkimisväärselt ilma täiendavate ELi meetmeteta. Seetõttu peame äärmiselt kahetsusväärseks, et lastakse käest võimalus kehtestada miinimumnormid tulemuslikuks võitluseks soolise vägivalla vastu.“

EESTI JA TŠEHHI VABARIIGI ÜHISAVALDUS

„Eesti ja Tšehhi Vabariik toetavad täielikult naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise eesmärke. Siiski soovime rõhutada oma muret seoses võimaliku pretседendi loomisega juhul, kui Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise lepingu) artikli 83 lõikes 1 määratletud *arvutikuritegusid* tõlgendatakse laias tähenduses. Kõnealune säte annab liidule pädevuse kehtestada miinimumeeskirjad kuritegude ja karistuste määratlemiseks eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuriteoliikide puhul tulenevalt nende kuritegude olemusest või mõjust või erivajadusest võidelda nende vastu ühistel alustel. ELi toimimise lepingu koostajad pidasid silmas konkreetset vajadust kaitsta riiklike kriminaalõigussüsteemide aluspõhimõtteid, nagu on ilmne ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikest 3. Seda on toonitatud ka ELi toimimise lepingu artikli 67 lõikes 1, kus sõnaselgelt rõhutatakse vajadust austada liikmesriikide erinevaid õigussüsteeme ja -traditsioone, millega kajastatakse seda, et justiits- ja siseküsimumused on liikmesriigi suveräänsuse teostamise üks põhivaldkondi.

ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 esitatud *nn ELi kuritegude* loetelus on 11 kuriteovaldkonda, mille puhul on tulenevalt nende eriti raskest laadist ja harilikult piiriülesest mõõtmest vaja liidu ühist lähenemist. Seda loetelu on võimalik laiendada ainult nõukogu ühehäälese otsusega pärast Euroopa Parlamendi nõusoleku saamist. Seda silmas pidades ei tohiks *nn ELi kuritegude* loetelu tõlgendada laialt.

ELi tasandil on olemas kaks õigusakti, mille aluseks on ELi toimimise lepingu artikli 83 lõige 1 – direktiiv 2019/713 ja direktiiv 2013/40/EL. Mõlemas õigusaktis käsitletakse kuritegusid, mida on võimalik toime panna ainult tehnoloogia abil ja mille puhul seadmed ja süsteemid on nii kuriteo toimepanemise vahendid kui ka kuriteo sihtmärgid (küberneetilistest vahenditest sõltuv kuritegu). Direktiivi ettepanekus, mis käsitleb naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamist, kasutatakse teistsugust loogikat – tehnoloogia kui selline ei ole vajalik kuriteo toimepanemiseks, kuid seda kasutatakse nn traditsiooniliste kuritegude leviku või ulatuse suurendamiseks (küberruumi kasutades toime pandud kuritegu).

Sellest tulenevalt, kui mõistet „arvutikuriteod“ tõlgendada nii, et see hõlmab kõiki tegusid, mida on võimalik toime panna arvutisüsteemi abil, siis annaks see Euroopa Liidule piiramatu pädevuse kriminaliseerida mitmesuguseid tegusid, millel puudub kokkupuude ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 juba loetletud kuritegudega, viidates pelgalt sellele, et niisuguseid tegusid saab toime panna arvutisüsteemi abil. See mitte ainult ei laiendaks oluliselt ELi pädevust, vaid on võimalik, et tekitaks edasikanduva mõju, kuna sellist õigusakti rakendavad liikmesriigid peaksid tagama selle, et nende kriminaalõigus moodustaks ühtse terviku. Seetõttu võetaks sellised uut tüüpi õigusrikkumised tõenäoliselt üle tehnoloogianeutraalsel viisil, mis tähendab, et vaatamata sellele, et ELi õigusaktis on viide õigusrikkumise toimepanemisele arvutisüsteemi abil, hõlmaks siseriiklikku õigusesse ülevõtmine eeldatavalt ka teisi sellise õigusrikkumise toimepanemise viise.

Üks näide selle kohta on vaenu õhutamist käsitlev artikkel 10. Parem oleks olnud vaenu õhutamist käsitlevad miinimumnormid kehtestada pärast seda, kui ELi toimimise lepingu artikli 83 lõikes 1 esitatud *nn ELi kuritegude* loetelu laiendamises on kokku lepitud. See oleks võimaldanud olemasoleva *acquis* põhjalikult üle vaadata, et tagada, et neid õigusrikkumisi käsitlevad sätted on korrektselt sõnastatud, hõlmavad kõige raskemaid vaenu õhutamise liike ja ei riku väljendusvabadust.“

Avaldused dokumendis 9919/23 esitatud seadusandliku tegevusega seotud B-punktide juurde

A-punkti 2 juurde: Ühtse loa direktiivi läbivaatamine
Üldine lähenemisviis

UNGARI AVALDUS

„Ungari soovib rõhutada, et ta tunnustab eesistujariigi püüdlusi leida nõukogus uuesti sõnastatud teksti osas kompromiss.

Ettepanekus on siiski veel elemente, mis ei ole meie seisukohaga kooskõlas. Oleme vastu jõupingutustele soodustada liikmesriikides tööjõu liikuvust, mis on meie piirkonna riikidele tõsine probleem. Uuesti sõnastatud direktiiv piiraks veelgi rohkem tegutsemisruumi, eelkõige võimaluse osas muuta staatust ja võimaldada töötusperioode.

Riikide pädevused tuleks säilitada selle tagamiseks, et otsustega saaks paindlikult reageerida tööturu vajadustele ja nende muutustele, võttes arvesse erinevaid majanduslikke, geograafilisi, kultuurilisi ja sotsiaalseid tingimusi. Peame väga oluliseks jätta liikmesriikidele vabadus otsustada, kes võivad nende territooriumile töötamise eesmärgil siseneda, millistel tingimustel ja millise riiki lubamise korra alusel. Sellepärast tahaksime juhtida tähelepanu oma kindlale seisukohale, mille kohaselt Ungari ei pea seadusliku rände valdkonna edasist ühtlustamist vajalikuks ega asjakohaseks, ning sooviksime sellega seoses veel kord kinnitada oma seisukohta seadusliku rände suhtes üldiselt.

Me tunnustame, et saavutatud kompromiss on nõuetekohaste läbirääkimiste tulemus, kuid eespool nimetatud põhjustel hoidub Ungari üldise lähenemisviisi vastuvõtmisel hääletamisest.“